

O B S A H

ÚVOD	7
I. ČÁST: TYRANOVRAŽDA VE SLUŽBÁCH DYNASTICKÝCH A RODOVÝCH ZÁJMŮ (1400–1550)	11
Kapitola první. Renesance politické vraždy	13
Případ Eduarda II. (1327) – Návrat jedu – 1392: atentát na Oliviera de Clisson – Tyranovražda po italsku – Vražda, nástroj moci – Ludvík XI. a utkvělá představa vraždy – Setkání pod maximální ochranou: Picquigny (1475) – Strach z jedu – Pannovnická stráž – Politická vražda v Itálii – Zločin běžným politickým nástrojem: Borgiové.	
Kapitola druhá. Typologie politického zločinu	43
Zavraždění Richarda II. (1400) – typ vraždy po anglicku – Vražda Jindřicha VI. (1471) a Eduarda V. (1483) – Zavraždění vévody orleánského (1407) – 10. září 1419 – na mostě v Montreureu – Kralovraždy ve Skotsku a v Portugalsku – Spiknutí Pazziů (1478) – tyranovraždy po italsku – Využití a význam atentátu – Zločiny bez lidové podpory.	
Kapitola třetí. Teoretikové politické vraždy. Od apologie Jeana Petita po Machiavelliho příručku	75
Počátky: antická filozofie a tyranovražda – Křesťanská tradice – Disputace ve středověku – Váhání Tomáše Akvinského – Diskuse v Itálii 14. století – Jean Petit a apologie vraždy vévody orleánského (1408) – Kritiky Thomase du Bourg a Gersona –	

Realismus Kostnického koncilu – Erasmus a Thomas More: „Lépe, když zahyne jen jeden“ – Machiavelli – analytik politické vraždy – La Boétie a tyranovražda.

II. ČÁST. TYRANOVRAŽDA VE SLUŽBÁCH NÁBOŽENSTVÍ 105

Kapitola čtvrtá. **Velká diskuse o tyranovraždě** 107

Model: zavraždění Františka de Guise (1563) – Poltrot de Méré: prototyp tyranovraha v letech 1550–1610 – Lutherův nesouhlas a Kalvínovy nuance – Protestantští monarchomachové, společenská smlouva a právo na tyranovraždu – Jezuité a rozšíření pole tyranovraždy – Obvinění a obhajoby tovaryšstva Ježíšova – Debata na ulici: pamflety a kázání – Politická dimenze: „Nespokojenci“ – Politický zločin a renesance.

Kapitola pátá. **Mezi politikou a náboženstvím** 141

Atypické případy – Vraždy rádců: případ Colignyho (1572) – Vražda Jindřicha de Guise – akt královské spravedlnosti – Šlechta proti „tyranii“ rádců – První atentáty na krále (1557–1566) – Zavraždění Jindřicha III. (1589): fanaticismus a manipulace – Jindřich IV.: typ tyrana-uzurpátora? – První pokusy – Jean Chastel (1594): tyranovražda na vykoupení hříchu – Poslední pokusy.

Kapitola šestá. **Politické zločiny v Evropě a problém ochrany panovníků** 175

Úklady proti královně Alžbětě (1558–1603) – Smíšené motivace: Řím a Madrid – Spiknutí střelného prachu a jeho využití (1605) – Psychóza politické vraždy v Evropě (1580–1610) – Atentáty na Viléma Oranžského (1582 a 1584) – Problémy bezpečnosti a ochrany – 1610: rok zavraždění Jindřicha IV. či Ravaillovky popravy? – Otázka spiknutí.

III. ČÁST. TYRANOVRAŽDA PROTI ABSOLUTISMU (1610–1750) 201

Kapitola sedmá. **Šok roku 1610 – teorie politické vraždy na ústupu** 203

1610: veřejná prohlášení jezuitů o jejich nevině – Spor o *Anti-Cotona* a Acquavivův dekret (1610) – Bellarminova intervence

(1611) – Diskuse ze 17. - 22. prosince 1611: problém zpovědního tajemství – Polemika kolem Suarezových děl (1612–1614) – Poslední teologické spisy ve prospěch tyranovraždy (1610–1630) – Rokování ve stavech roku 1614 – Třetí stav – obhájce božského práva panovníků.

Kapitola osmá. **Nedotknutelnost krále a sekularizace práva na odpor** 229

Triumf náboženského odůvodnění nedotknutelnosti královny osoby – Bossuet a posvátný charakter králů – Státní zájem a významové posunutí pojmu tyran – Hobbes, nežádoucí spojenec proti tyranovraždě – Sekularizace odporu a teorie smlouvy – John Locke a odpor proti tyranovi – Nedostatek komunikace, odvolání Nanteského ediktu a návrat hrozby kralovraždy do Francie.

Kapitola devátá. **Uklidnění, nové cíle a manipulace** 253

Uklidnění? – Zlepšení ochrany vůdčích činitelů v 17. století – Pokles ostražitosti v 18. století – Vzácnost vražd v středozemní a střední Evropě – „Poprava“ či „vražda“? Případy Conciniho a Karla I. – Nové terče: ministři a rádci – Ludvík XIV. a Ravailakův přízrak – Jean Meslier: „Kde jsou ti šlechtní vrahové králů?“ – Manipulování a zužitkování spiknutí v Anglii.

IV. ČÁST. **OD TYRANOVRAŽDY K MODERNÍ POLITICKÉ VRAŽDĚ (1750–1800)** 287

Kapitola devátá. **Odsouzení tyranovraždy ve století osvícenství** 289

Reinterpretace sv. Tomáše proti tyranovraždě – Kralovražda – zbraň proti jezuitům – Využití Damiensova případu proti jezuitskému řádu – Mlčení jezuitů – Obrat církve: absolutní zákaz tyranovraždy – Troufalost abbého Raynala – Politická vražda – pozůstatek „gotického barbarství“ – Opatrnost filozofů.

Kapitola jedenáctá. **Damiens, první zmedializovaný atentát** 315

Hrozné klima – Reakce: údiv a zděšení nad návratem barbarství – Damiens – fanatik či blázen? – Ďáblem posedlý? – Projevy monarchistické loajálnosti – Rozpaky úřadů: jak aféru ututlat? – Damiens – odhalitel napětí svého století – Damiens – špatné

svědomí společnosti i moci – Poprava obětního beránka a její dvojznačnost.

Kapitola dvanáctá: **Od Damiense k rue Saint-Nicaise. Rozmach praxe a teroristická derivece** 347

Damiensovi napodobitelé – uchazeči o spáchání sebevražděného atentátu – Palácové revoluce v Rusku: smrt Petra III., Ivana VI. a Pavla I. – Aristokratické atentáty na osvětlené panovníky – Josef I. (1758) a Gustav III. (1792) – Avantgardní tyranovražda: jakobíni a smrt tyranů – Proces s Ludvíkem XVI. – završení lidové tyranovraždy – Spiknutí z rue Saint-Nicaise, první moderní teroristický atentát (1800) – Cadoudalovo spiknutí – přechod od tyranovraždy k současné politické vraždě.

Z Á V Ě R 337

Stručná bibliografie 377

Rejstřík jmenný 379